

DEBATT



KRONIKK: 6000 tegn inkl. mellomrom.
HOVEDINNLEGG: 3000 tegn inkl. mellomrom
REPLIKK: 2000 tegn inkl. mellomrom.

Legg ved portrettfoto.



12,2 prosent av musikkbrukerne hørte på strømmetjenestene Spotify, Wimp og Beat.no i 2013 er norsk. Det viser ferske tall fra rettighetsorganisasjonen TONO. Tendensen er likevel at norsk musikk blir mer populær på strømmetjenestene. I 2010 var andelen 9,5 prosent. Av de 100 mest spilte låtene på Spotify i Norge i 2013 var 17 signert norske artister. Nico & Vinz-hiten «Am I Wrong» og Broilers «Vannski» er de eneste norske låtene som er inne på topp ti, melder Aftenposten.

STARS AND STRIPE

Clay Bennett har jobbet som politisk avistegner siden 1981, og tegner i dag for Chattanooga Times Free Press. Trebarnsforen har vært nominert til Pulitzerprisen seks ganger, og vant den prestisjefylte prisen i 2002.



En politikers styrke ligger ofte i hans motstanders svakhet.

Edgar Faure

SEND INNLEGG TIL
DEBATT@DAGBLADET.NO

RETT FRA NETT

Vi trenger ikke bare et minnesmerke for Høyblokka. Vi trenger Høyblokka, skriver Geir Ramnefjell.

Arkitektene har hatt altfor stor makt til å fortelle oss hvilke bygg vi skal like. Høyblokka er fra en periode hvor det estetiske aspektet ikke ble særlig vektlagt, og vi har mange nok blokker i Oslo sentrum som er bygget i denne perioden. Høyblokka bør erstattes med et praktbygg som er pent og som vi kan være stolt av. Operaen er godt eksempel på at det er mulig å bygge bygninger som er en berikelse for byen og en estetisk opplevelse for innbyggerne.

Poetryone
Inflasjon av prakt- og signalbygg er det siste vi trenger. Men det ville kanskje speilel dagens individualistiske, egosentriske og korttenkte samfunn godt, der «alle» vil være kjendiser, alle byer og tettsteder vil ha sin «opera», og alle bygninger skal være sin bys «fyrårn». Men det vil neppe være noe vi er stolte av når vi ser tilbake på det i fremtiden...

Hadde jeg vært en av beslutningstakerne hadde jeg på sikt flyttet hele sentraladministrasjonen til Filipstadkaia, og bygd alt opp igjen fra grunnen. Høyblokka kunne blitt tatt ned i høyde og tilpasset bygningene rundt.

Høyblokka var stygg da den ble bygget, den var stygg før angrepet og den vil forbli stygg dersom den blir stående. Den kan i verste fall tjene som et monument over en generasjon arkitekter som herpet gamle klassiske kvartaler til fordel for betongbrutalisme. Den samme generasjonen som ville rive bygningene langs Karl Johan samt bygge motorvei gjennom Frognerparken. Arkitekter er til for oss - ikke omvendt, og det må de dessverre stadig bli minnet på.

DELTA I DEBATTEN PÅ DAGBLADET.NO

SELVSTYRE: Det er ikke Norges Grunnlov, men EUs som i stigende grad faktisk gjelder her til lands.

Jubileum med bismak

KRONIKK



Erik Oddvar Eriksen
ARENA senter for europaforskning, UiO

NORGES 200-ÅRS jubileum for Grunnloven gir grunnlag for en refleksjon over hvem «vi» er og over Norges plass i verden. Mens jakten på norsk identitet er ørkesløs, kan refleksjonen over Norges plass i verden være på sin plass når Grunnloven skal feires. Refleksjonen får mer retning om vi tar med at det er 20 år siden EØS-avtalen ble signert, og vi har mange nok blokker i Oslo sentrum som er bygget i denne perioden. Høyblokka bør erstattes med et praktbygg som er pent og som vi kan være stolt av. Operaen er godt eksempel på at det er mulig å bygge bygninger som er en berikelse for byen og en estetisk opplevelse for innbyggerne.

Grunnloven av 1814 var viktig for å etablere og sikre nasjonal suverenitet. Her ble selvstyreprinsippene knesatt, og her ble den demokratiske styringskjede lokalisert i tråd med idealene i den amerikanske og franske revolusjonen. Heretter er konstitusjon å forstå som en horisontal sammenslutning av like og frie borgere som styrer seg selv gjennom rett og politikk. Denne forståelsen er felles for alle moderne, demokratiske stater, og har vært grunnleggende for den europeiske integrasjonsprosessen.

BARE DEMOKRATISKE stater kan bli medlem av EU. Men i motsetning til hva som er tilfelle i Norge, har de fleste andre landene i Europa formelt avgitt suverenitet til EU gjennom en grunnlovsendring. EU landene har lukket seg inne i et overnasjonalt samarbeid for å hindre krig og for å øke sin handlingskapasitet. De har slått sammen og delt suvereniteten seg imellom, og til gjengjeld fått medbestemmelse over felles anliggender. De har fått i stand et indre marked og en felles valuta. Europeerne kan reise, arbeide, studere, og investere fritt. Bortfall av gren-

ser og tollbarrierer, av handelshindringer og proteksjonisme, gjør Europa til verdens største marked. Denne orden, dette markedet, har norske ansvarlige politikere ikke kunnet overse. Til tross for neiflertall i 1994 ble den allerede inngåtte EØS-avtalen beholdt. Det er den mest omfattende avtalen Norge har inngått. Det er en avtale med konstitusjonelle implikasjoner, fordi den i realiteten gjør at Norge er med i det indre marked på lik linje med EUs medlemsstater. Hver regjering etter 1994 har brakt Norge nærmere EU, og flere parallelle avtaler utenfor EØS er inngått. Det gjelder avtaler om grensekontroll, om asyl, om politisamarbeid. Rundt tre fjerdedeler av den lovgivningen som gjelder for medlemsstatene gjelder også for Norge. Nye avtaler er kommet til over tid, og de eksisterende avtaler utvikles og utvides. Den kumulative effekten er stor, utilsikt og uoversiktlig.

NÅR EN TAR i betraktning mengden av avtaler, måten Norge er tilknyttet EU gjennom EØS og Schengen, etableringen av nye tilsyn og EU-byråer som Norge avgir suverenitet til, får vi ikke akkurat inntrykk av nasjonal selvstendighet og demokrati. Heller er det slik at Norge har avgitt suverenitet gjennom vanlige flertallsvedtak på en rekke områder, betaler og er underlagt EU-retten på lik linje med EUs medlemsstater. Norge har avgitt suverenitet uten å få den kompensasjon i form av medbestemmelse som EU-medlemskap gir. I Norge gjelder ikke slagordet fra den amerikanske frigjøringskampen om «ingen skattlegging uten representasjon». Tvert imot, Norge adlyder og betaler, men er ikke representert i de organer som bestemmer.

Med denne tilknytningsformen har Norge i realiteten skadet sin demokratiske styringskjede, og oppnådd det motsatte av det som var hovedhensikten med å stemme



I forbindelse med Grunnlovsjubileet vil Dagbladet trykke en kronikkserie. Tidligere i serien: Ola Mestad, Sidsel Mørck, Trine Skei Grande og Rebekka Borsch, og Olav Bakken Jensen.

nei. Selvråderett, folkestyre og demokrati var det i særklasse viktigste «nei»-argumentet i 1994. Credoet var at nordmenn ikke skulle styres av andre lover enn de som de selv fattet. Men ved å stemme nei til EU-medlemskap og gjøre EØS til vår varige tilknytningsform, ble norsk selvråderett paradoksalt nok underminert.

NORGE HAR GÅTT i integrasjonsfella, som for tiden ikke har noen utgang. Veien ut gjennom medlemskap er sperret på grunn av stor EU-skepsis. EU er nærmest demonisert i norsk offentlighet, og ingen politiske partier fronter en ny folkeavstemning om medlemskap. Det skal mye til for å endre folkemeningen og noe annet enn folkeavstemning er utenkelig. Den andre veien ut av fella går gjennom oppsigelse av EØS-avtalen og andre avtaler er også sperret. Norge kunne i prinsippet beskytte sin suverenitet og sitt demokrati om landet hadde gått ut av EØS og fått til en frihandelsavtale med EU. Etter alt å dømme kan ikke Norge få en frihandelsavtale som den Sveits har. EU ikke har noen interesse av det og signaliserer heller at flere burde komme inn under EØS-modellen, som er ubyråkratisk og har få omkostninger.

DET ER NOE forstemmende med hele situasjonen. Mens de andre landene i Europa sitter rundt



MANGLER INNFLYTELSE: «Norge flytelse», skriver kronikkforfatteren. Foto: NTB Scanpix

Sveits ser dessuten ut til å ha de samme problemer som Norge med å avgrense EUs innflytelse. Dette skyldes at EU ikke er en mellomstatlig organisasjon som WTO, NATO eller FN, som løser problemer uten å påvirke medlemmenes autonomi eller identitet. EU er en overnasjonal enhet som påvirker medlemmene og endrer deres identitet fra å være nasjonalstater til å bli medlemsstater som deler suverenitet og beslutningsmyndighet.

For alle praktiske formål med i EU, og betaler for medlemskapet gjennom EØS-midlene, men har ikke innflytelse», skriver kronikkforfatteren.

Norge er for alle praktiske formål medlem av Unionen, og betaler for medlemskapet gjennom EØS-midlene, men har ikke innflytelse. Nordmenn må sitte på gangen når beslutninger som berører dem fattes. Dette bryter med hele ideen bak opplysningsprosjektet og det europeiske integrasjonsprosjektet. Fra et nasjonalt ståsted fortøner det seg slik at Norge har tapt suverenitet på grunn av den europeiske integrasjonsprosessen. Men fra et europeisk ståsted fortøner det seg slik at Norge har forkastet muligheten for medbestemmelse over integrasjonsprosjektet, i troen på at en vil kunne beskytte nasjonal suverenitet og faktisk selvstyre.

Norge er for alle praktiske formål medlem av Unionen, og betaler for medlemskapet gjennom EØS-midlene, men har ikke innflytelse. Nordmenn må sitte på gangen når beslutninger som berører dem fattes. Dette bryter med hele ideen bak opplysningsprosjektet og det europeiske integrasjonsprosjektet. Fra et nasjonalt ståsted fortøner det seg slik at Norge har tapt suverenitet på grunn av den europeiske integrasjonsprosessen. Men fra et europeisk ståsted fortøner det seg slik at Norge har forkastet muligheten for medbestemmelse over integrasjonsprosjektet, i troen på at en vil kunne beskytte nasjonal suverenitet og faktisk selvstyre.



DET DU VIL HA: Tone Damli på Kjendisgallaen i fjor. «Kan vi kritisere journalistene for at de gir oss det vi er interessert i?», spør artikkelforfatteren. Foto: Thomas Winje Øijord / NTB Scanpix

Det er din feil at nettavisene skriver om Tone Damli



Henrik Ljosland
Oslo

FLERE OG FLERE klager over at lettent journalistikk okkuperer avisforsidene. Hvorfor er kjendisbrudd og rosabloggere toppsaker i norske nettaviser? Svaret er enkelt, og det er på tide at vi skjønner hva det hele dreier seg om. Internettets inntog betydde starten på en ny epoke for avisa som medium. Nettaviser kom fort på banen, og man trengte ikke lenger vente til neste morgen for fersk avis. Nettavisene kunne oppdateres kontinuerlig hele døgnet, og muligheten for nyheter når man selv ønsket appellerte til folket. Flere hundre tusen nordmenn leser nettaviser hver dag, og stadig flere sier opp abonnement på papiravisa.

PAPIRAVISENE er avhengige av abonnemener og butikksalg for å overleve. Nettaviser har ingen liknende inntekter, og er avhengige av reklame og oppmerksomhet for å kunne drive. Nettavisene har ingen faste abonnenter og det er stort sett gratis tilgang på Internett. Nettavisene er derfor avhengige av helt andre reklameinntekter. Disse inntektene henger tett sammen med antall artikkelklikk eller sidevisninger, og fra et økonomisk perspektiv vil det for mediet være lønnsomt å generere så mange klikk som overhodet mulig. Uavhengig av om man liker det eller ei er det liten tvil om

at det er god butikk å drive på den måten. Dagens medier har få problemer med å finne ut av hvilke saker som genererer klikk. Hva vi klikker på er helt sentralt for hvilke artikler som dukker opp også i fremtiden. Kan vi kritisere journalistene for at de gir oss det vi er interessert i? **I BUNN OG GRUNN** handler det om konkurranse. Når papiravisenes graf viser nedgang kommer det færre kroner inn på konto. Nettavisene har ingen andre inntektskilder enn reklamen. For å veie opp er lettent, sensasjonelt stoff god butikk. Vi går mann av huse når det skjer noe med puppene til Lene Aleksandra eller intrigene i Paradise Hotel. Forrige mellomtittel er kanskje grunnen til at du fortsatt leser dette. Det er vår egen feil at markedet har blitt som det har blitt. Hvis kronikkene eller de utenrikspolitiske artiklene hadde vært de mest populære, ville nettavisene gjort alt de kunne for å gi oss mer av det. Hensikten er likevel liten når følgende saker var de mest leste i Norge i 2013: Forlovelsesbruddet mellom kjendisparet Aksel Hennie og Tone Damli, Tone har fått ny kjæreste, Fotballfrues kropp etter fødselen, Paradise Hotel-forlovelsen mellom Kristian René og Tina, og Lady Gaga som kastet klærne. **DETTE ER REALITETEN** i 2014. Det er ikke journalistene det er noe galt med. Det er meg og deg.